

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoCsp/5/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122498325
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Konštiaková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:6122498325.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Konštiakovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD., v spore žalobcu: Alektum Capital II AG, CHE-496.825.067, so sídlom Alpenstrasse 9, 630 0 Zug, Švajčiarska konfederácia, zastúpený: Momentum legal s.r.o., so sídlom Bazová 6A, Bratislava, IČO: 47 258 586, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., o zaplatenie peňažnej sumy vo výške 352,57 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice č.k. 5Csp/23/2023-131 zo dňa 18. decembra 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 52 ods. 1, 3, 4, § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 1, 2, § 588 Občianskeho zákonníka, ako aj § 43 ods. 1, 2, 13, § 44 ods. 1, 2 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca podal na Okresný súd Banská Bystrica návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým sa domáhal proti žalovanej zaplatenia peňažnej sumy vo výške 352,57 eura s príslušenstvom. Takýto návrh odôvodnil tým, že medzi spoločnosťou O2 Slovakia s. r. o. a žalovanou boli uzatvorené zmluvy, ktorých predmetom bolo poskytovanie verejných služieb alebo aj predaj telekomunikačného zariadenia a spolu s tým súvisiacich služieb za podmienok bližšie špecifikovaných v zmluvách. Právny predchodca žalobcu na základe uzavretých zmlúv poskytoval žalovanej predmetné služby, resp. telekomunikačné zariadenia, za ktoré jej boli vystavené faktúry, pričom tie neboli zo strany žalovanej v celkovej výške 352,57 eura do dnešného dňa uhradené. Následne prišlo k ukončeniu zmluvného vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou s tým, že právny predchodca žalobcu predmetnú pohľadávku postúpil na žalobcu.

3. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil skutkový stav, na základe ktorého mal za to, že z kúpnej zmluvy č. 2401292781, ktorú uzavrela žalovaná a právny predchodca žalobcu spoločnosť O2 Slovakia s. r. o. dňa 14.12.2020 okrem iného vyplýva záväzok predávajúceho - právneho predchodcu žalobcu dodať žalovanej ako kupujúcej telekomunikačné zariadenie, a to mobilný telefón "Huawei P40 lite Zelený" za kúpnu cenu 228,- eur. Žalovaná ako kupujúca sa zaviazala uhradiť časť kúpnej ceny vo výške 0,- eur v hotovosti pri prevzatí tovaru a zvyšnú časť kúpnej ceny sa zaviazala uhradiť formou 24 mesačných platieb s tým, že výška mesačnej splátky bola dohodnutá 9,50 eura. Tieto splátky mali byť splatné v období od 28.02.2021 do 28.01.2023. Zároveň z bodu 8. článku 6 takejto zmluvy vyplývalo okrem iného, že v prípade ak by sa žalovaná ako kupujúca oneskorila s platením aspoň troch splátok alebo sa oneskorila s platením jednej splátky dlhšie ako tri mesiace, tak je povinná na požiadanie predávajúceho predčasne splatiť všetky zostávajúce splátky. Okrem toho právny predchodca žalobcu a žalovaná dňa 14.12.2020 uzavreli zmluvu o poskytovaní verejných služieb podľa § 44

zákona č. 351/2011 Z. z. Na základe tejto zmluvy sa zaviazal právny predchodca žalobcu poskytovať žalovanej dohodnuté služby, a to "Titánový O2 SMART Paušál" s tým, že žalovaná sa zaviazala uhrádzať cenu za poskytnuté služby. V oboch týchto zmluvách žalovaná mala uvedenú adresu D. D. X, C. s tým, že táto adresa bola uvedená aj ako fakturačná adresa žalovanej. Následne právny predchodca žalobcu faktúrou č. 1380615531 za zúčtovacie obdobie od 08.12.2020 do 07.01.2021 vyúčtoval žalovanej sumu 37,47 eura. Ďalšou faktúrou č. XXXXXXXXXXXX za zúčtovacie obdobie od 08.04.2021 do 07.05.2021 vyúčtoval žalovanej právny predchodca žalobcu sumu 199,50 eura, pričom suma 190,- eur predstavovala vyúčtovanie platieb za zariadenie a následne faktúrou č. 1520661422 za obdobie od 08.01.2021 do 07.02.2021 jej vyúčtoval sumu 87,94 eura. Ďalšou faktúrou č. XXXXXXXXXXXX za zúčtovacie obdobie od 08.02.2021 do 07.03.2021 vyúčtoval právny predchodca žalobcu žalovanej sumu 57,16 eura a faktúrou č. 1600739347 za zúčtovacie obdobie od 08.03.2021 do 07.04.2021 sumu 9,50 eura, ktorá pozostávala z mesačnej platby za zariadenie. Oznámením o zmene spôsobu úhrady zo dňa 29.03.2021 požiadal právny predchodca žalobcu žalovanú o zaplatenie sumy 182,57 eura s tým, že keďže napriek viacerým výzvam nedošlo z jej strany k úhrade takejto dlžnej sumy, tak v prípade ak nebude zaplatená do 21.04.2021, dôjde k zmene spôsobu úhrady za služby vyplývajúce zo zmluvy o poskytovaní verejných služieb k fakturovaným programom. Tiež listom zo dňa 29.03.2021 mal právny predchodca žalobcu odstúpiť od zmluvy z dôvodu nezaplatenia dlžnej sumy vo výške 182,57 eura, pričom bola žalovaná vyzvaná na zaplatenie takejto dlžnej sumy. Predžalobnou upomienkou zo dňa 02.06.2021 mal právny predchodca žalobcu vyzvať žalovanú na zaplatenie nedoplatku vo výške 391,57 eura. Právny predchodca žalobcu mal následne odstúpením od zmluvy zo dňa 20.09.2021 odstúpiť od zmluvy o poskytovaní verejných služieb z titulu nezaplatenia dlžnej sumy 391,57 eura. Okrem toho výzvou na úhradu zo dňa 04.11.2021 mal tiež právny predchodca žalobcu vyzvať žalovanú na zaplatenie sumy 391,57 eura. Podľa doručenky (čl. 90, 91) mal právny predchodca žalobcu dňa 12.11.2021 doručovať žalovanej takúto výzvu na úhradu, pričom tá bola doručovaná na adresu C., D. D. XX. Táto poštová zásielka nebola prevzatá žalovanou s tým, že mala byť uložená na pošte dňa 15.11.2021 a následne vrátená právnenmu predchodcovi žalobcu z dôvodu, že si ju v odbernej lehote žalovaná neprevzala. Právny zástupca žalobcu tiež výzvou zo dňa 27.09.2022 mal vyzvať žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy v prospech žalobcu. Právny zástupca žalobcu elektronickým podaním zo dňa 23.11.2023 predložil zmluvu o postúpení pohľadávok, ktorá má preukazovať postúpenie pohľadávky voči žalovanej zo dňa 24.11.2021 spolu s prílohou č. I., ako aj vrátenú obálku k výzve na úhradu dlhu zo dňa 04.11.2021, ktorá bola doložená k žalobe. Zo zmluvy o postúpení pohľadávok č. 5299, ktorá bola uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu ako postupcom a žalobcom ako postupníkom dňa 23.11.2021 v spojení s prílohou k tejto zmluve okrem iného vyplývalo, že právny predchodca žalobcu mal postúpiť pohľadávky voči žalovanej z jednotlivých faktúr na žalobcu. Z výpisu z Obchodného vestníka žalovanej okrem iného vyplývalo, že na žalovanú nebol vyhlásený konkurz, resp. oddĺženie.

4. Na základe vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzavretá zmluva o poskytovaní verejných služieb, ako aj kúpna zmluva, pričom tieto zmluvy boli uzavreté platným spôsobom. Tieto zmluvy uzatváral právny predchodca žalobcu v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaná ich uzatvárala ako fyzická osoba - nepodnikateľ. Z tohto dôvodu tak právny predchodca žalobcu mal postavenie dodávateľa a žalovaná postavenie spotrebiteľa s poukazom na § 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka. Súd považoval tiež za nesporné, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej dohodnuté služby, ako aj telekomunikačné zariadenie na základe vyššie uzavretých zmlúv, pričom tá porušila svoje zmluvné povinnosti /zaplatiť cenu služieb resp. splátky za zariadenie riadne a včas/. Následne malo dôjsť k ukončeniu zmluvného vzťahu a to zmluvy o poskytovaní verejných služieb odstúpením právneho predchodcu žalobcu od zmluvy. Súd sa však najskôr zaoberal aktívnou legitimáciou, pretože žalobca odvodzuje svoj nárok z titulu zmluvy o postúpení pohľadávok. Po preskúmaní legitimácie dospel k záveru, že žalobca nie je aktívne legitimovaný, nakoľko nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávok. Zákon č. 351/2011 Z. z. upravuje osobitným spôsobom podmienky, ktoré musí veriteľ splniť pri postúpení pohľadávky. Jednou z nich je aj preukázateľné zaslanie písomnej výzvy telekomunikačného podniku dlžníkovi a následné dlžníkovo nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Podľa názoru súdu ide o obdobný postup ako v prípade § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách s tým, že nedodržanie takéhoto postupu je sankcionované neplatnosťou prípadného postúpenia takejto pohľadávky (napr. Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018). V predmetnom spore však žalobca nepredložil žiadnu osobitnú výzvu jeho právneho predchodcu v zmysle § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z. z., ktorá by bola účinne doručená žalovanej pred postúpením pohľadávky. Žalobca počas súdneho konania okrem iného predložil súdu ako listinné dôkazy odstúpenie

od zmluvy zo dňa 20.09.2021, oznámenie o zmene spôsobu úhrady zo dňa 29.03.2021, odstúpenie od zmluvy zo dňa 29.03.2021, predžalobná upomienka zo dňa 02.06.2021 a výzva na úhradu zo dňa 04.11.2021 spolu s doručenkou /čl. 90,91/. Pokiaľ išlo o odstúpenie od zmluvy zo dňa 20.09.2021 resp. 29.03.2021, oznámenie o zmene spôsobu úhrady zo dňa 29.03.2021, ako aj predžalobnú upomienku zo dňa 02.06.2021 tak takéto listinné dôkazy by bolo možné považovať za osobitnú výzvu podľa § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z. z. k celej postúpenej pohľadávke resp. k jej časti, ale žalobca nepredložil žiadny dôkaz preukazujúci ich účinné doručenie žalovanej. Pokiaľ išlo o výzvu na úhradu zo dňa 04.11.2021 /čl. 26/ v spojení s doručenkou z čl. 90,91 tak takýto listinný dôkaz možno považovať za takúto osobitnú výzvu, ale z predloženej doručky nevyplýva jej účinné doručenie žalovanej. Súd poukázal predovšetkým na skutočnosť, že v oboch uzavretých zmluvách, vo vystavených faktúrach ako aj v takejto výzve je adresa žalovanej označená ako D. D. X, XXX XX C., zatiaľ čo na predmetnej doručke, ktorá má preukazovať doručenie takejto výzvy je ako adresa žalovanej uvedená D. D. XX, C. XXX XX. Z predložených listinných dôkazov /napr. uzavretých zmlúv/ však nevyplývalo, že by si žalovaná dohodla s právnym predchodcom žalobcu ako adresu pre doručovanie písomností adresu D. D. XX, C. XXX XX, pretože adresou pre doručovanie písomností bola dohodnutá adresa D. D. X, XXX XX C.. Podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR nemožno platne dojednať nevyvrátiteľnú domnienku ani fikciu, že určitá zásielka obsahujúca právny úkon sa považuje za doručeníu len na základe jej odoslania bez toho, aby došla do sféry adresáta. Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Dispozičná sféra adresáta je vymedzená zmluvne dohodnutým doručovacím režimom, t. j. kontaktnými adresami účastníkov alebo určením kontaktnej osoby (spravidla v záhlaví zmluvy) s tým, že doručenie písomnosti je účinné už tým, že sa doručí do dohodnutého miesta alebo určenej osobe. Týmto okamihom sa zásielka dostáva do sféry adresáta, pričom už nie je dôležité, či sa adresát s obsahom zásielky zoznámil alebo nie. Z podstaty doručovania tak pre účastníkov zmluvného vzťahu vyplýva povinnosť zabezpečiť v danom mieste alebo u určenej osoby prijímanie zásielok (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. decembra 2020, sp. zn. 5 Cdo 36/2020). Okrem toho ak by aj súd takúto výzvu zo dňa 04.11.2021 považoval za účinne doručeníu žalovanej tak nebola splnená ďalšia hmotnoprávna podmienka pre platné postúpenie v zmysle § 43 ods. 13 zákona o elektronických komunikáciách a to následné nepretržité omeškania dlhšie ako 90 dní od doručenia výzvy, pretože zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá ešte pred uplynutím takejto lehoty a to už dňa 23.11.2021. K obdobnému právnemu názoru dospel aj NS SR v rozsudku sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018, z ktorého okrem iného vyplýva: „Rozhodujúcou okolnosťou v prejednávanej príhode je v prvom rade vo všeobecnosti fakt, ktorý nemožno opomíňať, že sa jedná o spotrebiteľský spor (pohľadávka banky zo spotrebiteľského úveru). Zároveň ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) je preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku.“. Takýto právny záver tak možno použiť aj v prípade postúpenia pohľadávky podľa § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z. z., pretože ide o obdobné ustanovenie ako je obsiahnuté v zákone o bankách /§ 92 ods. 8/, ktoré sa týka postúpenia pohľadávky. Postúpenie pohľadávky podnikom na inú osobu bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 43 ods. 13 zákona o elektronických komunikáciách je tak potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a tento právny úkon je tak absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, na ktorú neplatnosť súd ex offo prihliada. Keďže postúpenie predmetnej pohľadávky je neplatným právnym úkonom, pretože nebolo preukázané účinné doručenie výzvy podľa § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z. z. žalovanej pred uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávok, pričom nebol preukázaný ani súhlas žalovanej s postúpením pohľadávky tak žalobca nie je veriteľom žalovanej, a preto súd žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v celom rozsahu zamietol. Súd zároveň poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR z 11.06.2019, sp. zn.: I. ÚS 246/2019 z ktorého okrem iného vyplýva, že: „Pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok“.

5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, pretože žalovaná aj keď bola v súdnom konaní úspešná, tak žiadne trovy konania jej nevznikli, resp. si neuplatnila nárok na náhradu trov konania, a preto jej súd takýto nárok proti žalobcovi nepriznal.

6. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, namietajúc vadu v zmysle § 365 ods. 1 písm. e) a písm. h) CSP. Poukázal na skutkovú stránku veci, pričom uviedol, že na preukázanie doručenia Výzvy na úhradu dlhu zo dňa 04.11.2021, t.j. na preukázanie splnenia podmienky v zmysle zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „ZoEK“), bol žalobca vyzvaný zo strany súdu dňa 20.11.2023. Žalobca sa dňa 23.11.2023 aj riadne vyjadril a doložil vrátenú obálku, ktorá preukazuje, že žalovaná bola vyzvaná v posledných 90-tich dňoch odo dňa nasledujúcim po dni splatnosti jednotlivých faktúr, t.j. bola aj napriek písomnej výzve podniku nepretržite dlhšie ako 90 dní v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku voči podniku, teda mohlo dôjsť k platnému postúpeniu peňažnej pohľadávky zodpovedajúcej tomuto peňažnému záväzku, a to písomnou zmluvou inej osobe aj bez súhlasu účastníka. Následne ohľadom právnej stránky veci poukázal na § 43 ods. 13 ZoEK a mal za to, že uvedené ustanovenie, konkrétne prvá veta, obsahuje viacero podmienok, ktoré musia byť kumulatívne splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky z podniku na tretiu osobu. Prvou z nich je existencia písomnej výzvy podniku, ktorej obsahom má byť vyzvanie žalovaného na úhradu dlžného peňažného záväzku. Ďalšou podmienkou je preukázanie toho, že výzva sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného, pričom v prípade doručovania obyčajnou zásielkou postačuje aj preukázanie fikcie doručenia. Treťou podmienkou platného postúpenia pohľadávky podľa tohto ustanovenia bola nutnosť uplynutia nepretržitej doby 90 dní, v rámci ktorej bol žalovaný v omeškaní s plnením jeho peňažnej pohľadávky voči podniku. Zároveň trval na tom, že splnenie zákonných podmienok preukázal už v podanej žalobe, pričom vrátenú obálku doložil na výzvu súdu riadne a včas. Nesúhlasil s tým, že 90-dňová lehota začala plynúť až dňom nasledujúcim po dni odoslania výzvy na úhradu žalovanému. Bol toho názoru, že táto lehota začala plynúť od momentu omeškania žalovaného s plnením peňažného dlhu, čím sa dostal do omeškania, ktoré presiahlo lehotu 90 dní. Preto navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, alebo zmenil napadnutý rozsudok a priznal žalovaný nárok.

7. Písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcu podané nebolo.

8. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len "Civilný sporový poriadok" alebo "CSP") po zistení, že sú splnené všetky procesné podmienky prípustnosti odvolania a jeho vecného prejednaní, preskúmal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, a to v medziach daných rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP, § 380 ods. 2 a contrario CSP) a po vykonaní odvolacieho prieskumu dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len ak, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

10. V rámci odvolacieho prieskumu zistil, že predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanej zaplataenia postúpenej pohľadávky vo výške 352,57 eura s príslušenstvom. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol, dôvodiac nedostatkom aktívnej vecnej legitimácie žalobcu. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, namietajúc súdom prvej inštancie použitý výklad § 43 ods. 13 zákona o elektronických komunikáciách a tiež nedostatočné dokazovanie, majúci pritom za to, že na výzvu súdu doložil požadovanú doručenkú.

11. Podľa § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky, ak je napriek písomnej výzve podniku účastník nepretržite dlhšie ako 90 dní

v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku voči podniku, môže podnik postúpiť svoju peňažnú pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku písomnou zmluvou inej osobe aj bez súhlasu účastníka. Toto právo podnik nemôže uplatniť, ak účastník ešte pred postúpením pohľadávky uhradil podniku omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane príslušenstva. Pri postúpení pohľadávky je podnik povinný odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorom základe vznikla postúpená pohľadávka.

12. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, z uvedeného zákonného ustanovenia jednoznačne vyplýva povinnosť podniku písomne vyzvať účastníka na splnenie svojho peňažného záväzku voči podniku a v prípade, ak aj napriek takejto písomnej výzve je účastník nepretržite dlhšie ako 90 dní v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku voči podniku, môže podnik postúpiť svoju peňažnú pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku písomnou zmluvou inej osobe aj bez súhlasu účastníka. Na preukázanie toho, že podnik realizoval písomnú výzvu voči účastníkovi, nestačí samotné predloženie písomnej výzvy súdu tak, ako to realizoval žalobca v žalobe, ale je potrebné preukázať aj to, že táto písomná výzva sa dostala aj do dispozičnej sféry účastníka (v danom prípade žalovanej). Samozrejme, nemusí byť takáto zásielka aj prevzatá účastníkom, ale musí mu byť doručovaná tak, ako to správne uviedol súd prvej inštancie (viď. odôvodnenie súdu prvej inštancie).

13. V tejto súvislosti odvolací súd tiež poukazuje na totožnosť znenia § 92 ods. 8 zákona o bankách s § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z.z. v znení: ak je napriek písomnej výzve ... nepretržite dlhšie ako 90 dní v omeškaní so splnením ...svojho peňažného záväzku voči ..., môžepostúpiť písomnou zmluvou inej osobe... Aj v uznesení sp. zn. 9Cdo/165/2022 zo dňa 27.09.2023 Najvyšší súd SR zastal ten názor, že „niet žiadneho dôvodu odkláňať sa od názorov vyjadrených v citovanom judikáte R 60/2018 a vyžalovať, aby výzva banky adresovaná dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách obsahovala ďalšie, osobitné náležitosti než tie explicitne vyjadrené. Uvedené rozhodnutie jasne definovalo podmienky pre platné postúpenie banky, a to a/ preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a b/ dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní.“ Tiež bolo v uznesení uvedené, že „ak banka klienta/dlžníka písomne vyzve na úhradu presne špecifikovanej konkrétnej sumy pohľadávky, možno takúto písomnosť považovať za výzvu pred postúpením, od ktorej doručenia musí uplynúť aspoň 90 dní a následne možno pohľadávku postúpiť, pretože dlžník bol upozornený na omeškanie s úhradou jeho peňažného záväzku“.

14. Vychádzajúc z takto uvedeného právneho výkladu a v spojitosti s osobitosťou úhrady služieb fakturovaných podnikom oproti splátkam banke, t.j. pri banke sa splátky uhrádzajú v zmysle splátkového kalendára (bez osobitnej výzvy) a pri podniku sa dlžné sumy uhrádzajú na základe faktúr, doručovaných účastníkovi, odvolací súd má za to, že pri podniku výzvou na úhradu môže byť za určitých okolností aj faktúra (ak obsahuje výzvu na zaplatenie), avšak aj pri nej je potrebné, aby bolo preukázané jej doručenie účastníkovi, čo v danom prípade preukázané tiež nebolo, a preto argumentácia žalobcu ohľadom preukázania omeškania 90 dní pred postúpením pohľadávky, a teda nesprávneho právneho posúdenia, je nedôvodná.

15. Následne, zaoberajúc sa ďalšími námietkami žalobcu ohľadom zisteného skutkového stavu, odvolací súd mal za to, že za účelom doplnenia dokazovania, keďže to bolo nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, súd aj bez návrhu (§ 295 CSP), správne výzvou zo dňa 13.11.2023 okrem iného vyzval žalobcu, aby v lehote 7 dní predložil listinné dôkazy, ktoré preukazujú splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky podľa § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z.z., resp. § 86 ods. 5 zákona č. 452/2021 Z.z. (napr. doručky preukazujúce doručenie kvalifikovanej výzvy žalovanej pred postúpením pohľadávky a pod.). Na základe uvedenej výzvy žalobca zaslal súdu prvej inštancie kópiu doručky k výzve na úhradu zo dňa 04.11.2021, avšak k ďalším k žalobe pripojeným listinám ako odstúpenie od zmluvy zo dňa 20.09.2021, oznámenie o zmene spôsobu úhrady zo dňa 29.03.2021, odstúpenie od zmluvy zo dňa 29.03.2021, predžalobná upomienka zo dňa 02.06.2021, resp. faktúry obsahujúce aj výzvu na zaplatenie, doručky nepredložil, ako ani na ich predloženie nebol súdom prvej inštancie vyzvaný (viď. výzva uvedená v zátvorke). Pritom súd prvej inštancie správne konštatoval, že pokiaľ išlo o odstúpenie od zmluvy zo dňa 20.09.2021 resp. 29.03.2021, oznámenie o zmene spôsobu úhrady zo dňa 29.03.2021, ako aj predžalobnú upomienku zo dňa 02.06.2021, tak takéto listinné dôkazy by bolo možné považovať za výzvu podľa § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z. z. k celej postúpenej pohľadávke resp. k jej časti, ale žalobca nepredložil žiadny dôkaz preukazujúci ich účinné doručenie žalovanej. K uvedenému tvrdeniu odvolací súd však dodáva, že na predloženie takýchto dôkazov a to i napriek realizovanej výzve

a zákonnému ustanoveniu § 295 CSP, nebol ani súdom prvej inštancie vyzvaný, v dôsledku čoho nebolo možné ustáliť, že by súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav pre rozhodnutie vo veci, čím žalobcovi nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

16. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené sumarizuje, že s poukazom na odvoláciu argumentáciu žalobcu, ktorú odvolací súd vyhodnotil ako čiastočne dôvodnú, nepovažoval právny záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu za relevantný. Respektíve vyššie zmienený právny záver odvolací súd vyhodnotil ako predčasný, keďže bolo povinnosťou súdu prvej inštancie najskôr si ujasniť, ktorý listinný dôkaz, predložený žalobcom spolu so žalobou, by bolo možné považovať za výzvu podľa § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z.z. a následne vyzvať žalobcu na predloženie listiny, preukazujúcej doručenie žalovanej. Pritom je potrebné upriamiť pozornosť aj na to, že výzva súdu musí byť jasná a zrozumiteľná tak, aby strana sporu presne vedela, čo má predložiť (uvedené však nebráni žalobcovi samostatne preukazovať ním tvrdené skutočnosti). V danom prípade však v zmysle výzvy súdu bol žalobca vyzvaný len na predloženie doručky preukazujúcej doručenie kvalifikovanej výzvy žalovanej pred postúpením pohľadávky, čo aj vykonal. Následne však súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia vytkol nepreukázanie doručenia iných výziev, avšak na predloženie doručeníek žiadnym spôsobom žalobcu nevyzval (a to i napriek tomu, že ich považoval za výzvy podľa § 43 ods. 13). Hodnotiac uvedený procesný postup súdu prvej inštancie, odvolací súd bol toho názoru, že námietky žalobcu ohľadom nevykonania dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, sú opodstatnené, čo vedie k naplneniu dôvodu podľa § 389 ods. 1 písm. b) v spojení s § 391 ods. 1 CSP t. j. k dôvodu na zrušenie a vrátenie veci odvolacím súdom súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, vrátane závislého výroku o nároku na náhradu trov konania (§ 379 písm. a/ CSP).

17. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie ujasniť si, ktorú písomnú výzvu realizovanú právnym predchodcom žalobcu, je možné považovať za výzvu podľa § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z.z. a následne vyzvať žalobcu na doplnenie dokazovania a to tak, že presne uvedie, aké dôkazy má žalobca predložiť a v akej lehote. V prípade, ak je chyba v písaní na doručke (resp. závade doručenia), je potrebné zistiť od poštového doručovateľa, na akú adresu a akému adresátovi bola zásielka doručovaná a to najmä v prípade, ak sa zásielka vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote, pričom prihliadne na skutočnosť, či adresa vôbec existuje (napr. adresa D. D. XX, C. neexistuje) a ak adresa neexistovala, z akého dôvodu sa zásielka vrátila späť (napr. nedostatočná adresa). Pozornosť odvolacieho súdu tiež neušlo, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku správne poukázal, že medzi stranami sporu bola uzatvorená jednak kúpna zmluva a jednak zmluva o poskytovaní verejných služieb, avšak opomenul posúdiť postúpenie pohľadávok vzniknutých z týchto zmlúv samostatne (režim podľa § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z.z. sa nevzťahuje na kúpnu zmluvu). Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí bude dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé s uvedením skutočností, ktoré považoval za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania, prezentovanými aj v priebehu odvolacieho konania. Svoj právny záver súd zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

18. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie opätovne o náhrade trov, vrátane náhrady trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

20. Odvolací súd prijal toto rozhodnutie v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).